COMUNICARE A COMISIEI

Document de orientare: Export, reexport, import și schimburi comerciale în interiorul Uniunii cu coarne de rinocer

(2016/C 15/02)

1. Informații cu caracter general privind conservarea rinocerilor și amenințările reprezentate de recenta intensificare a braconajului și a comerțului ilegal

Speciile de rinocer sunt incluse în apendicele I la CITES, cu excepția populațiilor de rinoceri albi sudici (*Ceratotherium simum simum*) din Africa de Sud și Swaziland, care sunt enumerate în apendicele II.

Traficul ilicit de produse provenite de la rinocer (în special coarne) este una dintre principalele amenințări pentru supraviețuirea speciei. În 2007, în Africa de Sud au fost omorâți în mod ilegal doar 13 rinoceri, însă în ultimii opt ani, braconajul rinocerilor a crescut dramatic, 1 004 rinoceri fiind victime ale braconajului în 2013 și 1 215 în 2014 ([1]).

În perspectiva celei de a 16-a reuniuni a Conferinței părților la CITES din martie 2013, Secretariatul CITES a declarat următoarele:

„Numărul de rinoceri uciși în mod ilegal în Africa de Sud a atins cele mai înalte niveluri din istoria recentă și, în cele din urmă, pierderile vor deveni nesustenabile dacă incidentele de braconaj continuă să crească în ritmul actual. Răspunsurile primite în urma Notificărilor către părți nr. 2012/014 și 2012/053 indică o varietate de măsuri puse în aplicare de către părți pentru a pune capăt nivelurilor actuale ridicate de braconaj al rinocerilor și comerțului ilegal cu coarne de rinocer. În pofida acestor măsuri și a resurselor considerabile investite în combaterea braconajului rinocerilor și a comerțului ilegal cu coarne de rinocer, precum și în pofida eforturilor lăudabile ale autorităților de asigurare a respectării legii din mai multe țări, numărul de rinoceri braconați anual continuă să crească într-un ritm alarmant.

Comerțul ilegal cu coarne de rinocer continuă să fie una dintre activitățile infracționale cele mai structurate cu care se confruntă în prezent CITES. Există indicii clare că în braconajul rinocerilor și în comerțul ilegal cu coarne de rinocer sunt implicate grupuri infracționale organizate. Aceste grupuri funcționează în statele din aria de răspândire, precum și în Europa, unde au avut loc furturi de coarne de rinocer din muzee, case de licitații, magazine de antichități și din ateliere de taxidermie. S-au efectuat confiscări și în Australia, Hong Kong, RAS și în Filipine. În Statele Unite ale Americii, șapte persoane au fost arestate pe baza acuzațiilor de trafic ilegal cu coarne de rinocer în februarie 2012. Comerțul ilegal cu coarne de rinocer a devenit o problemă majoră și are impact pe mai multe continente. Pentru a se face față în mod eficace acestei amenințări, este nevoie de cooperare la nivel internațional și de o reacție bine coordonată de asigurare a respectării legii ([2])".

În paralel cu această creștere exponențială a braconajului, există indicii care au demonstrat că în întreaga UE au fost activi agenți ai criminalității organizate în scopul achiziționării și al comercializării de coarne de rinocer. Acest lucru a determinat Europol să lanseze o acțiune specifică cu privire la comerțul ilegal de coarne de rinocer în interiorul Uniunii ([3]).

Înainte de adoptarea primei versiuni a prezentului document de orientare în februarie 2011, o serie de state membre au observat o creștere a cererilor de certificate pentru schimburile comerciale în interiorul UE și a cererilor destinate reexportului de coarne de rinocer prezentate ca „antichități" sau „exemplare prelucrate". În multe cazuri, anchetele au arătat că motivația cumpărătorilor a avut prea puțin de-a face cu caracterul artistic al obiectelor. Un indiciu în acest sens a fost faptul că prețurile oferite pentru produsele respective în casele de licitații au fost în general corelate cu greutatea lor, mai degrabă decât cu oricare altă caracteristică. Aceste prețuri au atins niveluri foarte ridicate, neavând nicio legătură cu valoarea lor artistică.

După ce Regatul Unit și Germania au adoptat o interpretare strictă a legislației Uniunii privind schimburile comerciale de astfel de produse în afara Uniunii în septembrie și octombrie 2010, alte state membre au remarcat că primiseră cereri de permise pentru reexport sau cereri de informații cu privire la modul în care se gestionau astfel de cereri, ceea ce sugera faptul că unii comercianți încercau să evite regimurile impuse în Regatul Unit și în Germania și să găsească modalitatea cea mai ușoară de reexportare a acestor obiecte din UE.

În plus, în ultimul an, în UE, furtul de coarne de rinocer din muzee, case de licitații, din magazinele de antichități sau din atelierele de taxidermie a avut loc într-un ritm fără precedent. Cincizeci de cazuri de furt (inclusiv 10 tentative) au fost înregistrate de către Europol în treisprezece state membre ale UE, care s-au concretizat în 60 de exemplare furate. Este probabil ca un număr mult mai mare de furturi să nu fi fost raportate Europol din diverse motive.

([1]) https://www.environment.gov.za/mediarelease/molewa_waragainstpoaching2015.
([2]) http://www.cites.org/eng/cop/16/doc/E-CoP16-54-02.pdf.
([3]) https://www.europol.europa.eu/content/press/europol-and-ireland-identify-organised-crime-group-active-illegal-trading-rhino-horn-9.

Există indicii că un grup de criminalitate organizată (GCO) ar putea fi responsabil de cea mai mare parte a acestor infracțiuni. O treime din coarnele raportate a fi fost furate au fost atribuite în mod direct acestui grup infracțional organizat și, până în prezent, niciun alt grup infracțional organizat nu a fost identificat ca fiind implicat în acest tip de infracțiuni.

Acest grup infracțional organizat tinde să vândă unor intermediari care par a fi responsabili de creșterea numărului de cereri de certificate și autorizații pentru comerțul cu coarne de rinocer.

Membrii GCO frecventează în mod regulat licitațiile și vizitează anticarii pentru a achiziționa, dacă nu pentru a fura, coarne de rinocer montate sau prelucrate. Ei sunt suspectați că le-ar plasa intermediarilor care alimentează piața chineză și cea vietnameză.

S-a observat că, având în vedere restricțiile privind vânzarea de coarne de rinocer impuse la licitațiile din Regatul Unit, GCO s-a concentrat pe casele de licitații publice din alte state membre.

Există o puternică prezumție că coarnele de rinoceri, în special cele prezentate drept antichități sau exemplare prelucrate, ar putea fi reexportate din UE pentru satisfacerea cererii de coarne de rinocer pentru medicamente în Asia. Aceste schimburi comerciale ar putea stimula și mai mult cererea de astfel de produse în regiunea respectivă și ar putea menține prețurile la un nivel ridicat sau ar conduce la creșterea acestora. La rândul său, o astfel de cerere mare de produse cu o valoare ridicată reprezintă o piață profitabilă, care este foarte atractivă pentru braconieri și pentru comercianții ilegali. Această situație ar putea să îi încurajeze să își continue activitățile infracționale, ceea ce ar periclita și mai mult conservarea populațiilor de rinoceri rămase.

Acest lucru evidențiază necesitatea ca statele membre să aplice în continuare legislația UE privind comerțul cu specii sălbatice în așa fel încât să protejeze speciile și să garanteze conservarea acestora. Se preconizează că acest lucru ar putea constrânge GCO să întreprindă acțiuni disperate pentru a achiziționa coarne de rinocer, fragilizându-l astfel față de măsurile de aplicare a legii.

În cadrul celei de a 16-a reuniuni a Conferinței părților la CITES, s-a adoptat Decizia 16.84, conform căreia părțile trebuie:

„(f) să adopte măsuri naționale, după caz, în vederea sprijinirii punerii în aplicare a CITES, să reglementeze comerțul intern cu exemplare de rinoceri, inclusiv cu orice exemplar care rezultă a fi o parte ori un produs legat de rinocer, în urma examinării documentului de însoțire, a ambalajului, a mărcii sau a etichetei sau a oricărui alt element;

(g) să ia în considerare introducerea unor măsuri interne mai stricte de reglementare a reexportului de produse din coarne de rinocer, oricare ar fi sursa acestora".

Secretariatul a convocat o reuniune a echipei operative a CITES de luptă împotriva fraudei legate de rinoceri la Nairobi, Kenya, în perioada 28-29 octombrie 2013 ([1]). Reuniunea a regrupat o gamă largă de experți și reprezentanți din 21 de țări afectate de braconajul rinocerilor și de comerțul ilegal cu coarne de rinocer. În conformitate cu strategiile și acțiunile propuse:

„1. Toate părțile ar trebui: (…)

(k) să pună în aplicare măsuri de supraveghere a activităților caselor de licitație și ale adjudecătorilor, precum și măsuri de monitorizare a comerțului cu antichități, după caz, pentru prevenirea comerțului ilegal cu coarne de rinocer;".

Cadrul de reglementare al Uniunii privind comerțul cu specii sălbatice trebuie interpretat în lumina obiectivelor sale, a principiului precauției și acordându-se atenția cuvenită cunoștințelor despre ultimele evoluții în materie. În plus, deoarece se pare că în multe state membre au loc acțiuni coordonate ale anumitor comercianți în scopul dobândirii de coarne de rinocer în cadrul UE pentru a le (re)exporta în Asia de Est, sunt necesare orientări pentru a se asigura că toate statele membre adoptă o abordare comună privind exportul și reexportul unor astfel de produse (a se vedea secțiunea 3 de mai jos).

Statele membre sunt invitate să acorde o atenție deosebită cererilor privind schimburile comerciale cu coarne de rinocer în interiorul Uniunii, dat fiind faptul că acestea ar putea fi utilizate și de grupurile infracționale organizate pentru a dobândi și a comercializa ulterior coarnele de rinocer în mod ilegal în Asia sau pentru a obține certificate care ar fi utilizate apoi în scopuri abuzive. Recomandările privind tratarea cererilor respective sunt prezentate în secțiunea 4 de mai jos.

Sunt necesare, de asemenea, orientări cu privire la cererile pentru importul în UE de produse provenite de la rinoceri prezentate ca fiind „trofee de vânătoare" (secțiunea 5).

2. **Statutul prezentului document**

Documentul de față este un document de orientare care a fost pregătit de serviciile Comisiei și a fost aprobat în unanimitate de Comitetul pentru comerțul cu specii de faună și floră sălbatice, instituit în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului ([2]) și, prin urmare, de către autoritățile competente din statele membre ale Uniunii.

([1]) A se vedea http://cites.org/sites/default/files/notif/E-Notif-2014-006A.pdf.
([2]) JO L 61, 3.3.1997, p. 1.

Chiar dacă documentul constituie o expresie a modului în care serviciile Comisiei și statele membre interpretează și intenționează să aplice Regulamentul (CE) nr. 338/97, precum și a măsurilor pe care le consideră a fi cele mai bune practici, acesta nu are putere de lege. Aceste orientări rămân sub incidența legislației Uniunii Europene și, în special, a dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 338/97.

Documentul de orientare este publicat în format electronic de către serviciile Comisiei și poate fi publicat de statele membre.

Documentul va fi revizuit de Comitetul pentru comerțul cu specii de faună și floră sălbatice în al doilea semestru al anului 2016.

3. **Orientări privind interpretarea normelor UE referitoare la exportul și reexportul coarnelor de rinocer: cereri de permise depuse în temeiul articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 338/97**

Actele care țin de dreptul Uniunii trebuie să fie interpretate în conformitate cu obiectivele lor. Articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 338/97 prevede că obiectivul acestui regulament este „protejarea speciilor de faună și floră sălbatice și asigurarea conservării lor prin controlarea comerțului cu acestea." Dispozițiile regulamentului trebuie, prin urmare, interpretate într-un mod care să fie coerent cu acest obiectiv.

Mai mult, în conformitate cu articolul 191 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), politica de mediu a Uniunii trebuie să se bazeze pe principiul precauției. În conformitate cu acest principiu, dacă o acțiune sau o politică este susceptibilă să cauzeze prejudicii populației sau mediului, în absența unui consens științific că acțiunea sau politica respectivă este dăunătoare, sarcina de a demonstra contrariul le revine celor care întreprind acțiunea respectivă. Acest principiu urmărește asigurarea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului prin intermediul unor decizii cu caracter preventiv în caz de risc. În practică, sfera de aplicare a acestui principiu este largă și acoperă, de asemenea, politica de protecție a consumatorilor, legislația Uniunii în ceea ce privește alimentele, sănătatea oamenilor, animalelor și a plantelor.

În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, principiul precauției se aplică, *inter alia*, în cazul interpretării și al punerii în aplicare a acquis-ului Uniunii în domeniul mediului și, prin urmare, și în cazul interpretării și al aplicării Regulamentului (CE) nr. 338/97.

Statele membre ar trebui să aplice principiul precauției în cadrul exercitării puterii lor de apreciere în temeiul Regulamentului (CE) nr. 338/97. În acest sens, acestea ar trebui să facă trimitere la Comunicarea Comisiei din 2 februarie 2000 privind principiul precauției ([1]), care detaliază considerațiile necesare pentru aplicarea corectă a acestuia.

În temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 338/97, atunci când se evaluează cererile privind exportul și reexportul coarnelor de rinocer, autoritățile de gestionare trebuie să fie „încredințat[e], în urma consultării cu autoritatea științifică competentă, că nu există alți factori referitori la conservarea speciei care să se opună eliberării permisului de export." Aceste dispoziții se aplică în cazul cererilor de permise de export, precum și de reexport pentru exemplare din speciile incluse în anexele A și B.

Această condiție se aplică tuturor exemplarelor de coarne de rinocer, indiferent dacă acestea sunt considerate ca fiind „exemplare prelucrate" sau nu.

Serviciile Comisiei și Comitetul pentru comerțul cu specii de faună și floră sălbatice al Uniunii consideră că, în contextul actual, prin prisma principiului precauției și cu excepția cazului în care dovezi științifice concludente demonstrează contrariul, statele membre ar trebui să considere că există factori gravi legați de conservarea speciei rinocerului care se opun eliberării permiselor de export și reexport.

În consecință, serviciile Comisiei și Comitetul pentru comerțul cu specii de faună și floră sălbatice al Uniunii consideră că este legitim ca statele membre să garanteze, ca o măsură temporară, că nu sunt eliberate permise de export sau de reexport pentru coarne de rinocer, cu excepția cazurilor în care este suficient de clar că permisul va fi utilizat în scopuri legitime, de exemplu în cazurile în care:

1. articolul face parte dintr-un veritabil schimb de bunuri culturale sau artistice între instituții cu reputație recunoscută (de exemplu, muzee);

2. autoritatea de gestionare din statul membru în cauză este încredințată că articolul este o operă de artă recunoscută și că valoarea sa garantează că nu va fi folosit în alte scopuri;

3. articolul nu a fost vândut și este o amintire de familie care este transportată în cadrul unei mutări a familiei sau ca parte a unei succesiuni; sau

4. articolul face parte dintr-un proiect de cercetare de bună-credință.

([1]) COM(2000) 1 final (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

Se aplică și cerințe suplimentare în ceea ce privește (re)exportul către China: cererile de permise de export sau reexport pentru coarne de rinocer în China trebuie respinse, având în vedere că legislația chineză interzice importul în China și comerțul intern de coarne de rinocer ([1]). Aceasta include articolele existente înainte de intrarea în vigoare a convenției și obiectele de artă. Singura excepție de la această interdicție se referă la importul de coarne montate ca elemente ale unui trofeu de vânătoare ([2]).

Acest regim se aplică în China continentală, dar nu în Hong Kong, Macao și Taiwan, a căror legislație autorizează comerțul cu coarne de rinocer, în conformitate cu normele CITES.

Înainte de a se elibera un permis de export în conformitate cu condițiile stabilite în prezenta secțiune, statul membru în cauză ar trebui să informeze autoritățile CITES din țara de destinație cu privire la aceasta și să verifice că acestea aprobă importul exemplarului respectiv. Identitatea exportatorului și a importatorului trebuie să fie verificată și înregistrată (de exemplu prin păstrarea unei copii a documentelor de identificare ale acestora).

4. **Comerțul în interiorul Uniunii: orientări pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 338/97 privind coarnele de rinocer**

Înainte de adoptarea primei versiuni a prezentului document de orientare, statele membre au primit și continuă să primească un număr crescând de cereri de certificate pentru schimburile comerciale în interiorul UE cu coarne de rinocer în temeiul articolului 8 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 338/97. Este nevoie de orientări la nivelul UE pentru a asigura faptul că aceste cereri sunt tratate în mod coerent pe întreg teritoriul UE.

1. Este esențial ca, în primul rând, să se sublinieze regula generală potrivit căreia comerțul în interiorul UE cu exemplare prevăzute în anexa A este interzis în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 338/97. Articolul 8 alineatul (3) *autorizează statele membre* să deroge de la această interdicție dacă sunt îndeplinite anumite condiții [menționate la literele (a)-(h)] ([3]). Cu toate acestea, utilizarea termenului „pot” la articolul 8 alineatul (3) arată în mod clar că statele membre nu sunt obligate să acorde un certificat pentru comerțul în interiorul UE atunci când sunt îndeplinite condițiile respective (cu excepția cazului în care dreptul Uniunii impune altceva, de exemplu în cazul aplicării principiului proporționalității). Atunci când se decide cu privire la acordarea sau neacordarea unui certificat, autoritatea trebuie să își utilizeze puterea de apreciere în mod corespunzător.

   În consecință, nu se poate considera că articolul 8 alineatul (3) conferă dreptul la un certificat pentru comerțul în interiorul Uniunii oricărui solicitant, chiar dacă este îndeplinită una dintre condițiile prevăzute la literele (a)-(h). Mai mult, articolul 8 alineatul (3) intră sub incidența principiului precauției și, așa cum s-a indicat mai sus, sarcina demonstrării legitimității și a conformității unei tranzacții cu obiectivele Regulamentului (CE) nr. 338/97 îi revine solicitantului.

   Atunci când un stat membru primește o cerere de utilizare a coarnelor de rinocer în scopuri comerciale în cadrul UE în temeiul articolului 8 alineatul (3), acesta are dreptul, în temeiul dreptului Uniunii, să refuze acordarea unui certificat, chiar și atunci când este îndeplinită una dintre condițiile prevăzute la literele (a)-(h), cu condiția ca refuzul să fie compatibil cu principiul proporționalității (cu alte cuvinte, refuzul este oportun pentru protejarea speciilor de faună sau floră sălbatice sau pentru asigurarea conservării acestora, iar decizia de refuz nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv). Serviciile Comisiei și Comitetul pentru comerțul cu faună și floră sălbatice al Uniunii sunt de părere că acest lucru se întâmplă în cazul în care legitimitatea și conformitatea unei tranzacții cu obiectivele Regulamentului (CE) nr. 338/97 nu au fost demonstrate în mod concludent de către solicitant.

   Fără a aduce atingere alineatului anterior și având în vedere împrejurările descrise în prima secțiune a prezentului document, statele membre ar trebui, ca măsură temporară, în principiu, să nu acorde niciun certificat pentru coarne de rinocer în temeiul articolului 8 alineatul (3).

2. În cazul în care, în pofida recomandărilor prevăzute mai sus, dispozițiile din legislația națională a unui stat membru nu permit autorităților acestuia să refuze cererile de certificate intra-UE pentru coarne de rinocer, astfel cum se menționează mai sus, ar trebui să fie respectate recomandările următoare.

([1]) Această interdicție este stabilită prin Circulara nr. 39/1993 a Consiliului de Stat din 29 mai 1993 privind interzicerea comerțului cu coarne de rinocer și oase de tigru.

([2]) Extras din alerta CITES nr. 41 (februarie 2012): „China interzice importul de coarne de rinocer care nu sunt asamblate ca parte a unui trofeu de vânătoare. Aceasta implică faptul că un corn separat nu poate fi importat în China. Această măsură a fost pusă în aplicare de autoritățile chineze în sprijinul inițiativelor luate de alte țări pentru a reduce la minimum comerțul ilegal. Această interdicție nu se aplică totuși trofeelor de vânătoare în cazul în care un corn de rinocer face parte din trofeu. Un trofeu de vânătoare care include un corn de rinocer și este constituit din capul, umărul sau corpul întreg al animalului poate fi importat în China din orice țară de origine. Desigur, interdicția nu se aplică coarnelor de rinoceri vii care sunt autorizate pentru import”.

([3]) A se vedea punctele 32-34 din hotărârea Curții Europene de Justiție în cauza C-10/99 (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61999CJ0510:EN:HTML).

Având în vedere intensificarea activităților ilegale legate de coarne de rinocer în UE și implicarea criminalității organizate care încearcă să obțină și să comercializeze astfel de produse, se recomandă statelor membre să urmeze o abordare bazată pe riscuri și să asigure un control riguros atunci când se tratează cererile de acordare a certificatelor în interiorul UE. În acest context, este deosebit de important de remarcat faptul că grupurile implicate în activități infracționale legate de coarne de rinocer au utilizat în mod fraudulos certificate ale Uniunii pentru comerțul în interiorul UE eliberate în temeiul articolului 8 alineatul (3) ca documente menite să ateste legalitatea exemplarelor furate. În plus, exemplare furate au fost propuse recent spre vânzare în case de licitații de pe teritoriul Uniunii.

Prin urmare, există riscul ca certificatele Uniunii pentru comerțul în interiorul UE să fie utilizate de aceste grupuri în cadrul strategiei lor globale de a achiziționa și de a comercializa ilegal coarne de rinocer. Statele membre au responsabilitatea de a evita eliberarea de certificate care ar putea facilita astfel de activități și, prin urmare, trebuie să gestioneze aceste cereri pentru comerțul în interiorul Uniunii într-un mod care să reducă la minimum acest risc în cea mai mare măsură posibilă.

3. În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 338/97, exportul sau reexportul din Uniune al exemplarelor din speciile incluse în anexa A este permis doar în mod excepțional. În această privință, în cazul în care, după efectuarea unor evaluări ale riscului adecvate, astfel cum sunt descrise mai sus, autoritățile unui stat membru consideră că nu există riscul ca eliberarea unui permis să fie în beneficiul unor persoane implicate în achiziționarea sau în comerțul ilegal cu coarne de rinocer, condițiile care le autorizează să elibereze un permis în temeiul articolului 8 alineatul (3) trebuie să facă în continuare obiectul unei interpretări stricte ([1]).

Regimul aplicabil comerțului în interiorul Uniunii cu coarne de rinocer va varia în funcție de condițiile prevăzute la literele (a), (b) și (c) de la articolul 8 alineatul (3).

În conformitate cu articolul 8 alineatul (3) litera (a) [respectiv, exemplarele „au fost achiziționate sau introduse în Comunitate înainte ca dispozițiile referitoare la speciile incluse la anexa I la convenție, la anexa C1 la Regulamentul (CEE) nr. 3626/82 al Consiliului ([2]) sau la anexa A la prezentul regulament să intre în vigoare, pentru exemplarele în cauză”], un element esențial este acela că sarcina de a demonstra că exemplarele au fost achiziționate sau introduse în Uniune înainte de 4 februarie 1977 îi revine solicitantului pentru toate speciile de rinoceri, cu excepția rinocerilor albi (pentru care termenul a fost fixat la 1 iulie 1975). În cazul în care solicitantul nu este în măsură să furnizeze elementele de probă necesare, atunci nu ar trebui să fie eliberat niciun certificat.

Se pare că un număr de articole sunt prezentate ca „exemplare prelucrate”, a căror utilizare în scopuri comerciale este reglementată în temeiul articolului 8 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 338/97 și al articolului 62 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 865/2006 al Comisiei ([3]). Dacă un articol îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 2 litera (w) din regulamentul Consiliului pentru a putea fi considerate exemplare prelucrate, atunci nu este nevoie de niciun certificat pentru utilizarea sa în scopuri comerciale în interiorul Uniunii. Cu toate acestea, definiția „exemplarelor prelucrate” trebuie, de asemenea, să fie interpretată în sens restrâns:

— solicitantul trebuie să demonstreze mai întâi că exemplarul a fost achiziționat cu „50 de ani înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 338/97”, și anume înainte de 3 martie 1947;

— în plus, faptul că un corn de rinocer este pur și simplu montat pe o placă, pe un scut sau pe un alt tip de bază, fără nicio altă modificare a stării sale naturale, nu ar trebui să fie suficient pentru ca produsul să fie considerat un exemplar „prelucrat” în temeiul articolului 2 litera (w) din Regulamentul (CE) nr. 338/97. Documentul de orientare elaborat de Comisia Europeană cu privire la exemplarele prelucrate ar trebui să fie și va fi modificat în consecință. În plus, ar trebui să fie examinată în mod strict și aprofundat cerința prevăzută la articolul 2 litera (w), potrivit căreia modificarea a fost efectuată pentru „a face bijuterii, obiecte decorative, artistice, utilitare sau instrumente muzicale”, deoarece se pare că în unele cazuri recente natura artistică a modificării (cum ar fi sculptare semnificativă, gravare, inserție sau fixare de obiecte artistice sau utilitare etc.) nu a fost clară, caz în care condițiile prevăzute la articolul 2 litera (w) nu au fost îndeplinite.

În cazul în care cererile referitoare la schimburile comerciale în interiorul Uniunii de coarne de rinocer sunt efectuate în temeiul articolului 8 alineatul (3) litera (c), statelor membre li se reamintește că, întrucât importul de coarne de rinocer (ca efecte personale, în special ca trofee de vânătoare) este posibil numai în scopuri necomerciale, nu există nicio posibilitate ca proprietarilor acestora să le fie acordat un certificat în scop comercial în interiorul Uniunii în temeiul articolului 8 alineatul (3) litera (c).

4. În cazul în care este eliberat, certificatul ar trebui să descrie articolul în cauză în mod suficient de detaliat, astfel încât să fie clar faptul că acesta poate fi utilizat numai pentru exemplarul respectiv și nu poate fi utilizat în mod fraudulos pentru alte exemplare. În plus, în cazul în care legislația permite acest lucru, statele membre pot lua în considerare compilarea, verificarea și înregistrarea identității solicitantului și a cumpărătorului (de exemplu, prin păstrarea unei copii a documentelor de identificare ale acestora). Ar putea fi prevăzută o condiție care să oblige vânzătorul să informeze autoritățile cu privire la identitatea cumpărătorului.

([1]) În temeiul dreptului Uniunii, astfel cum a fost interpretat de către Curtea de Justiție, excepțiile de la normele dreptului Uniunii trebuie să fie întotdeauna interpretate în mod strict.
([2]) JO L 384, 31.12.1982, p. 1.
([3]) JO L 166, 19.6.2006, p. 1.

În plus, certificatele Uniunii pentru comerțul în interiorul UE ar trebui eliberate pentru tranzacții specifice – permițându-se o singură tranzacție – ceea ce înseamnă, de asemenea, că certificatul va fi valabil numai pentru titularul menționat la rubrica 1 a certificatului respectiv. Această propunere se bazează pe articolul 11 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 865/2006, care permite statelor membre „eliberarea unor certificate pentru tranzacții specifice, atunci când se consideră că există și alți factori privind conservarea speciilor care se opun eliberării unui certificat specific exemplarului."

5. **Importul în UE de „trofee de vânătoare" de rinocer**

În timp ce introducerea în UE a rinocerilor și a produselor derivate nu este permisă în scopuri comerciale, introducerea în UE poate fi autorizată în anumite condiții pentru trofeele de vânătoare ([1]), care sunt considerate ca fiind efecte personale sau domestice, în conformitate cu articolul 57 din Regulamentul (CE) nr. 865/2006.

În temeiul Regulamentului (UE) 2015/870 al Comisiei ([2]) de modificare a Regulamentului (CE) nr. 865/2006 al Comisiei, prima introducere în Uniune a trofeelor de vânătoare de exemplare din toate speciile de rinocer este condiționată de prezentarea unui permis de import de către statul membru importator. În conformitate cu legislația UE, astfel de trofee de vânătoare constituie efecte personale sau domestice și ar trebui să rămână în posesia proprietarilor după import. Ele nu pot fi vândute sau utilizate în scopuri comerciale.

În ultimii ani, dispozițiile privind comerțul cu trofee de vânătoare de exemplare de rinoceri au fost în mod deliberat aplicate fraudulos de rețelele care au angajat persoane din țările importatoare, au plătit deplasările acestora în Africa de Sud, precum și safariurile de vânătoare de rinoceri, după care au intrat în posesia coarnelor și le-au comercializat ilegal către țările asiatice. Pe lângă abuzul frecvent de trofee de vânătoare de rinocer în scopuri comerciale ilegale în Republica Cehă, investigațiile desfășurate în Slovacia, dar și în state terțe (SUA), arată că un *modus operandi* similar ce constă în angajarea de „pseudo-vânători" și chiar de „vânători de bună-credință" a fost utilizat pe scară largă de către rețelele infracționale pentru a canaliza coarne de rinocer din Africa de Sud până în Asia.

Pentru a remedia această problemă, echipa operativă a CITES de luptă împotriva fraudei legate de rinoceri (a se vedea nota de subsol 4) a recomandat să se „pună în aplicare legislația și controalele menite să prevină utilizarea în alte scopuri decât ca trofee de vânătoare a coarnelor care fac parte din trofee de vânătoare dobândite în mod legal și să se asigure că aceste trofee rămân în posesia proprietarilor lor, în scopul indicat în permisul de export CITES".

În acest context, se recomandă ca statele membre ale UE:

1. atunci când decid să dea curs unei cereri de import de trofee de vânătoare reprezentând exemplare de rinoceri:
   — să acorde o atenție deosebită experienței de vânătoare a solicitantului și să îl informeze că importul în UE poate fi autorizat numai pentru uz personal;
   — să contacteze țara de export, dacă este necesar, pentru a se asigura că autoritățile de gestionare ale CITES sunt informate cu privire la vânătoarea și la exportul preconizate și nu dețin informații care s-ar opune eliberării permisului de import către solicitant;
2. atunci când [după verificarea corespunzătoare a faptului că toate condițiile sunt îndeplinite în sensul Regulamentului (CE) nr. 338/97 și al regulamentelor aferente ale Comisiei] eliberează permisul de import, includ în permis următoarea propoziție: „Importul acestui trofeu de vânătoare este strict pentru uz personal. Articolul rămâne în proprietatea deținătorului acestui permis. Permisul este prezentat autorităților competente la solicitarea acestora.";
3. atunci când acest lucru este posibil în temeiul dreptului intern, să efectueze controale bazate pe riscuri în rândul persoanelor care au importat trofee de vânătoare de rinocer începând din 2009 ([3]) pentru a verifica dacă acestea sunt încă în posesia trofeelor și să împărtășească rezultatele acestor controale celorlalte state membre ale UE, Comisiei Europene și Secretariatului CITES.

([1]) Termenul „trofeul de vânătoare" este definit la articolul 1 alineatul (4b) din Regulamentul (CE) nr. 865/2006.
([2]) JO L 142, 6.6.2015, p. 3.
([3]) Pentru importul de trofee de vânătoare de rinocer care a avut loc înainte de data intrării în vigoare a cerinței privind un permis de import, informațiile privind solicitanții de trofee de vânătoare de rinocer pot fi obținute, la cerere, din partea țărilor exportatoare.